

*Денисюк Жанна Захарівна,
кандидат культурології,
начальник відділу наукової
та редакційно-видавничої діяльності
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
ORCID: 0000-0003-0833-2993
jannet_d7@ukr.net*

РОЛЬ ДИГІТАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ІНТЕРНЕТУ В АКТУАЛІЗАЦІЇ ЕТНОКУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ СУСПІЛЬСТВА

Мета роботи – дослідити актуалізацію етнокультурних цінностей в умовах дигітального середовища, утвореного інтернет-комунікацією. **Методологія дослідження** полягає в застосуванні аналітичного, аксіологічного, культурологічного методів у вивченні ролі дигітального інтернет-середовища у функціонуванні етнокультурних цінностей суспільства. **Наукова новизна** роботи полягає у визначенні ролі дигітального середовища інтернету в питанні поширення та етнокультурних цінностей в сучасному соціокультурному просторі. **Висновки.** У результаті дослідження встановлено, що в умовах соціальних трансформаційних змін етнічна культура продовжує виконувати інтегративну, комунікативну, культуротворчу та виховну функції, але вже в оновлених формах. Під впливом інформаційної революції традиційні елементи культури модернізуються, поступово проникаючи в інтернет-мережу та демонструючи чималий адаптаційний потенціал до технологічних нововведень.

Ключові слова: дигітальне середовище, інтернет-комунікація етнокультурні цінності, соціум.

Денисюк Жанна Захарівна, кандидат культурології, начальник отдела научной и редакционно-издательской деятельности Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Роль дигитальной среды интернета в актуализации этнокультурных ценностей общества

Цель работы – исследовать актуализацию этнокультурных ценностей в условиях дигитальной среды, сформированной интернет-коммуникацией. **Методология исследования** заключается в применении аналитического, аксиологического, культурологического методов в изучении роли дигитальной среды в функционировании этнокультурных ценностей общества. **Научная новизна** работы заключается в определении роли дигитальной среды интернета в вопросе распространения этнокультурных ценностей в современном социокультурном пространстве. **Выводы.** В результате исследования установлено, что в условиях социальных трансформационных изменений этническая культура продолжает выполнять интегрирующую, коммуникативную, культурно-творческую и воспитательную функции, но уже в обновленных формах. Под влиянием информационной революции традиционные элементы культуры модернизируются, постепенно проникая в интернет-сеть, демонстрируя при этом большой адаптационный потенциал к технологическим новшествам.

Ключевые слова: дигитальная среда, интернет-коммуникация, этнокультурные ценности, социум.

Denysyuk Zhanna, Ph. D. of Cultural Science, Head of research and publishing department of National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts

The role of digital environment in updating of the ethnic-cultural values of society

Purpose of Article. The goal of the work is to investigate the actualization of ethnocultural values in a digital environment, broadcast by the Internet communication. **The methodology** of the research is to apply analytical, axiological, cultural science methods in the study of the role of the digital environment in the ethnocultural values of society. The **scientific novelty** of the work is to determine the role of the digital environment on the issue of dissemination and ethnocultural values in the modern socio-cultural space. **Conclusions.** As a result of the study, it was found that in the conditions of social changes transformational, ethnic culture continues to perform integrative, communicative, cultural-creative and educational functions, but in updated forms. Under the influence of the information revolution, traditional elements of culture are being modernized, gradually penetrating the Internet, and demonstrating the significant adaptive potential for the technological innovations.

Key words: digital environment, Internet communication, ethnic-cultural values, social life.

Актуальність теми дослідження. Розвиток інформаційних технологій призводить фактично до переміщення у віртуальну площину політичних, економічних, управлінських питань та ін. Відтак сформований у цифровому середовищі віртуальний образ, символ стає предметом споживання і виробництва в суспільстві. Не лише інформаційна та комунікативна функції, але й моделі ціннісних

орієнтацій стають прерогативою в репрезентації соціальних ситуацій, що знаходять відображення в інтернет-середовищі. Відповідно, культура під впливом дії та в умовах мережевого простору, сама стає його частиною, адаптуючи та транслюючи значення і цінності як етнокультурного характеру, так і новітні пошуки та ідеї. Усталений порядок функціонування культури та формування ціннісно-смыслового поля зазнає відповідних зрушень, з огляду на прискореність обміну як загалом інформацією, так і символічно-образними меседжами. Інформаційно-культурне середовище, утворюване медіа-засобами та медійною культурою ще «доінтернетного типу», також значно різниться від цифрового мережевого простору, сформованого інтернетом. У цьому випадку мова йде, насамперед, про глобальність охоплення, масштаби комунікативних зв'язків та ступінь їх впливу на всі сфери суспільного розвитку. Відтак цінності і сенси, трансльовані національною культурою, змінюють свої значення, набуваючи нових аспектів та варіативності, що, в свою чергу, відкриває нові горизонти їх осмислення.

Аналіз досліджень і публікацій. До питання дослідження етнокультурних цінностей в умовах дигітального (цифрового) середовища зверталися у своїх роботах Н. Глебова, О. Лозова, А. Камбур, Н. Костенко, Т. Кравченко, О. Куліш, Т. Лугуценко, О. Малахова, Т. Росул, О. Садовнікова, І. Сипченко; в ближньому зарубіжжі – Л. Ермоленкіна, Е. Костяшина, Г. Калімулліна, Е. Нікітіна, О. Распопіна, А. Пустрнакова.

Мета роботи – дослідити актуалізацію етнокультурних цінностей в умовах дигітального середовища, утвореного інтернет-комунікацією.

Виклад основного матеріалу. Інтенсивний розвиток інтернет-мережі та загальносвітове поширення на сьогодні досить повномірно відображає реальність в широких межах у площині віртуальності. Відтак породжуються віртуальні аналоги дійсності, спільнот і соціальних інститутів. Але найважливішим є те, що завдяки технологічним удосконаленням будь-який індивід може активно брати участь у створенні і розширенні віртуального простору, в якому втілюються і знаходять відображення актуальні загальносуспільні та особистісні смисли. Тому сьогодні певною мірою стирається грань між потенційним і актуальним, дійсним і можливим: віртуальна реальність стає «інформаційною надбудовою» реального світу, величезною частиною повсякденного життя сучасної людини. В цьому випадку можемо спостерігати своєрідну взаємодію, інколи протидію, між двома сторонами соціуму та всіх процесів, що відбуваються в ньому, – реального і відображеного в інтернет-середовищі, де останнє стає визначальним у структуруванні суспільної свідомості, виборі моральних пріоритетів, життєвих стратегій, ціннісних орієнтирів тощо.

Беззаперечною постає глобалізаторська роль інтернет-комунікації та той вектор універсальності, привнесений мережевим середовищем в буття та подальший розвиток суспільств. Попри критичні зауваги щодо уніфікації, спрощення та вихолощення етнічно-національного чинника з цього середовища та загалом його нібито «притлумлення» в культурах (в дійсності це набувало обрисів у форматі переваги/акцентуації), слід зазначити, що найперше було утворено універсальні структури-точки перетину на рівні міжкультурної взаємодії, комунікування, адаптовані до нових суспільних потреб часу і рівня інформаційно-технологічного розвитку.

Процес глобалізації в царині культури являє собою злиття, об'єднання в загальносвітову культуру окремих етнічних культур, що формувалися з початків цивілізаційно-культурного розвитку суспільств. Підґрунтям для цього процесу є досягнення технічного прогресу: розвиток і поява нових засобів зв'язку, розробка швидкісних транспортних засобів, що в підсумку призводить до оптимізації процесу спілкування людей, які живуть на значній відстані один від одного. На рівні міжкультурної комунікації глобалізація проявляється в запозиченні й адаптуванні культурних цінностей та норм, а також розширенні контактів між культурами. Інтернет-комунікація прискорює і глобалізує культурний обмін, впливаючи на формування і трансляцію індивідуальних та групових цінностей.

Функціонування та розвиток культури та суспільства з превалюванням інформаційно-комунікативного компоненту (як суспільства глобального та інформаційного) позначене процесом взаємного впливу та обміну ціннісно-смысловими значеннями, які здійснюються на різних рівнях. Зокрема, соціокультурна комунікація, що в найзагальнішому вигляді являє собою будь-який обмін інформацією між соціальними суб'єктами за допомогою певної знаково-символічної системи, створеної в процесі розвитку людських спільнот, з міжпоклінною трансляцією, постійно модифікується. Однак із загальним кількісним зростанням комунікацій в сучасному суспільстві традиційні процеси соціокультурної трансляції послаблюються, натомість поступаючись місцем інформаційно-інноваційним моделям, які починають превалювати над традиційними.

Під цінностями загалом слід розуміти специфічні соціокультурні визначення об'єктів навколишнього світу, що виявляють їх позитивне або негативне значення для людини або суспільства. Головною складовою ціннісної парадигми в межах інтернет-простору є плюральність, фрагментарність, антиєрархічність, постмодерна аксіологічна ризомність. На рівні соціально-практичної діяльності в інтернеті – це добровільність і бажаність контактів: людина, залучаючись до процесу взаємодії в мережі, робить вибір самостійно, оскільки знаходить для себе таке спілкування корисним або цікавим. Під дискурсивним простором інтернету дослідники пропонують розуміти складну семіотичну систему, представлену у вигляді текстів, зображень і звуків, структурно організованих для залучення користувача в різні види дискурсу. Дискурсивний простір передбачає наявність набору засобів і інструментів, що дають можливість особистості входити в певне, організоване за особливими правилами, середовище для здійснення різного виду діяльності [8, 44]. Таким чином, патерни етнокультури також входять до дискурсивного середовища інтернету, репрезентуючи моделі світовідчуття і мислення, ціннісно-сміслові домінанти етносу поміж інших культурно-інформаційних сегментів.

Так, як відзначають дослідники, в кінці ХХ – на початку ХХІ століття в питаннях етнічної визначеності все більш звичайними стають двомовність і навіть багатомовність громадян, широкомасштабні міграції і зміна країни проживання, зміна громадянства і релігії при збереженні етнічної ідентичності (нехай іноді і в символічній формі). Етнічність стає все більше індивідуалізованою, і в цьому випадку окрема людина як учасник етнокультурних практик виявляється стійким «незавершеним проектом» – відкритим, рефлектуючим, динамічним і з більшою свободою вибору. Таким чином, особистість включається в систему етнокультурних відносин, що характеризується підвищеним інтересом до традиції, її повторного відкриття і нового прочитання [6, 107].

Соціальний комунікативний простір складається із різноманітних зв'язків різної інтенсивності, які виникають між групами, соціальними інститутами, окремими індивідами. Це, певною мірою, веде до віртуалізації як міжособистісних, так і загалом соціетальних взаємодій, посилюючи соціокультурну диференціацію в суспільстві та утворюючи різнокомпонентний простір комунікації. Зміст інтернет-контенту формується «ззовні», через посередництво традиційних форм ідеологічного або культурного впливу. Роль інтернету як знаково-символічної системи полягає в тому, що, будучи матеріальним втіленням сукупності культурних смислів, він виступає середовищем культурної інформації. Символи, маючи емоційну природу, можуть формувати оцінку репрезентованого змісту і являють собою результат істотного етапу еволюційного розвитку культури.

Стрімке розширення ролі нових інформаційних технологій, і, головним чином, інтернету, призводить до «ущільнення» особистісних і міжгрупових комунікацій та взаємодій. Це, в свою чергу, дає можливість змінювати напрямок потоку цих комунікацій, створюючи можливість трансформації соціальної структури суспільства. Тенденційність інтернету як технічного засобу комунікації проявляється у відчуженні особистості від результатів своєї праці (віртуалізація дозвілля, творчості, культури) і внутрішньою дихотомічністю. У міру того, як техніка стає доступною масам, вона «перевертає» цінності і потреби особистості [4, 23].

Безпосередній вплив нових інформаційних технологій на свідомість людини проявляється, найперше, в значному розширенні її когнітивних комунікативних можливостей, що сприяють прискоренню особистісного розвитку. Різноманітна тематика мережевих ресурсів повністю відображає розмаїтість реального фізичного буття, а сам інтернет вже давно злився з усіма сферами життя суспільства. Поширеність інтернету створила умови для формування в новому середовищі принципово нових способів комунікації, які однаково застосовуються у політичній, економічній, соціогуманітарній сферах, повсякденному спілкуванні, розвагах тощо.

Роль інтернету в актуалізації етнокультурних цінностей полягає, насамперед, у забезпеченні їх ретрансляції, ефективність якої визначається цілісністю інформаційного простору соціуму загалом і особливостями їх поширення в мережевому середовищі.

У цьому зв'язку слід також наголосити, що культурний розвиток суспільств в умовах глобального інформаційного середовища зазнає двоякого і двонаправленого впливу, де поряд із уніфіковано-глобальними структурами присутні етнонаціональні, які є оптимально зрозумілими і так само універсальними для всіх представників соціуму і ними поділяються. Таким чином, інтернет-середовище (як і загалом інформаційне середовище кожного окремого суспільства) вирізняється

своєю національною специфікою, що формує національний простір, в межах якого здійснюється буття соціуму з усіма аксіологічними визначеннями.

Національно-культурний простір, як простір концептуальний, за думкою О. Доманської, у такому випадку покликаний моделювати певну історико-культурну ситуацію, яка представлена панорамою ідей та образів, що в процесі їх соціальної реалізації втілюють концепції нації [1, 114]. Саме в межах цього простору формуються ціннісні концепти, що обумовлюються етнонаціональною культурою, суспільно-значимими перевагами, а також виокремленням явищ і об'єктів суспільного буття з негативними маркерами. Окремі ціннісні домінанти, що слугують відображенням соціумних переваг, аспектів національної ідентичності та інших буттєвих пріоритетів, можуть бути актуальними лише на певному етапі розвитку суспільства, а далі витіснятися на периферію свідомості, замінюючись іншими.

Інтернет-середовище та його віртуальні комунікації містять у собі як позитивний потенціал у контексті розвитку суспільства і особистості, так і певні ризики. Для індивіда віртуальні комунікації забезпечують необмежене коло спілкування, виконуючи тим самим компенсаторну функцію, сприяючи свободі самоідентифікації. Ризиком для суспільства є трансляція спрощених форм взаємодії між віртуальною та соціальною реальністю. Наявною є ситуація, коли інтернет-простір часто використовується для організації агресивного інформаційного впливу, пояснити результативність якого можна тільки зрозумівши механізми дії віртуальних комунікативних технологій. Неконтрольовані потоки інформації, які впливають на свідомість суспільства, можуть трансформувати існуючі ціннісні підвалини, змінюючи при цьому національні смислові значення. Так, наприклад, використання інформації як дієвого інструменту в процесі ведення інформаційних війн, може в окремих випадках призводити до національного колапсу. При цьому будуть актуалізуватися та реконструюватися традиційні етнокультурні ціннісно-смислові парадигми в межах того чи іншого суспільства. Полем створення таких реконструкцій стає інтернет-простір як найбільш динамічний комунікативний засіб, що володіє необхідним для цього інструментарієм. Неоднозначність оцінок фактів і ціннісних феноменів, що мають в суспільній думці характер усталених смислових значень, в більшості випадків стає причиною дисонансних ситуацій, які викликають певний сплеск емоцій, і, відповідно, уваги у певної частини аудиторії. Інтернет-комунікація як глобальне інформаційне поле, будучи механізмом передачі і сприйняття інформації, з технічної точки зору, не залежить від етнічної та історичної специфіки, функціонально підпорядковуючись існуючому формату збереження та передачі культурних артефактів і відтворення явищ, що виникли в добу глобальної інформаційної культури.

Етнонаціональний чинник та відповідні інтереси в умовах глобального інформаційно-комунікативного середовища мають яскраво виражений антиномічний подекуди суперечливий характер: з одного боку, вони покликані виконувати захисну функцію, з іншого – проектну, яка полягає у необхідності, готовності і здатності адаптуватися до нових умов і швидко, постійно змінюваних реалій. Етнонаціональна складова завжди прагне зайняти свою нішу і зберегти себе як особливе утворення, поєднання унікальних компонентів, а не як просту їх сукупність. Не в першу чергу на передній план виходять питання автономії чи суверенітету етнічної спільноти, її самостійності, територіальної прикріпленості і приналежності, але найчастіше це, насамперед, прагнення заявити про себе і бути визнаними як самобутнє співтовариство, що має право на збереження своїх етнокультурних цінностей [5, 159, 161]. Відповідно, у дискурсивному середовищі інтернету, позначеному інтертекстуальними відношеннями, здійснюється певне аксіологічне моделювання. У визначеному спрямуванні зазнають видозміни цінності, що відображають етнонаціональні та етнокультурні інтереси суспільства: міжкультурні та міждержавні взаємовідношення, прагнення партнерства та діалогу, особливості зовнішньополітичного курсу управління тощо. Інструментарієм моделювання виступають тексти та окремі месиджі, що циркулюють в цьому дискурсивному середовищі та втілюються у медійних інформаційних та культурних текстах, артефактах, засобах і способах комунікування.

Якщо в реальному просторі етнічність візуально присутня та безпосередньо впливає на соціальні комунікації, то у віртуальному інтернет-просторі етнічні символи також візуалізуються, репрезентуються та є частиною віртуальних соціальних комунікацій. Завдяки інтернету відбувається збереження і трансляція етнокультурних цінностей, а також конструювання «нової етнічності», з огляду на творення глобального інформаційно-культурного середовища, що загалом відбиває усереднені базові загальнолюдські цінності. Дійсно, інтернет завдяки глобальності і тотальності

свого територіального охоплення, з одного боку, допомагає поширювати глобальні світові цінності, ідеї та образи життя, що деякою мірою призводить до втрати етнічних традицій. Але, з іншого боку, дозволяє етнічним спільнотам зберігати їх своєрідність, забезпечує інформаційну підтримку, та є середовищем їх актуалізації. Така ситуація, за визначенням М. Пустарнакової, змінює характер міжетнічних комунікацій і створює паралельну комунікаційну структуру етнічності, яка в умовах глобалізації виступає значущим символічним капіталом і соціальним конструктом [7, 152, 154].

Завдяки широкому застосуванню культурно-інформаційного інструментарію, у просторі інтернету формуються і обираються комунікативні тактики створення як історичних ретроспекцій, так і сучасних проєкцій семіотичних маркерів етнокультурної своєрідності, актуалізуючи найважливіші символи і цінності етнічної культури. Так, наприклад, символіка традиційної народної культури комунікативно спрямована не тільки всередину етнічної спільноти, але й зовні, що слугує засобом міжкультурних взаємодій. У межах дискурсивного комунікативного інтернет-простору специфіка етнокультурного «маркування» в цьому випадку проявляється в широкій варіативності способів такої актуалізації. Технологічно-виразові ресурси комунікативних інтернет-жанрів спрямовані на формування єдиного для учасників спілкування семантико-прагматичного поля, в рамках якого досягається завдання віднайдення особливої єдності цілісних, узгоджених діалогічних відносин, що ґрунтуються на ціннісних концептах та ідеалах, які знайомі більшості та ними поділяються.

Межі семантико-прагматичного поля визначаються, насамперед, завданнями міжособистісного дискурсу. Спілкування на основі оціночно заряджених смислообразів, які акумулюють ментально-емоційний світ почуттів, інтересів, переживань комунікантів, вибудовують простір своєї взаємодії як етнокультурно і соціально маркований.

В аспекті етнокультурної ціннісної актуалізації інтернет являє собою не тільки інформаційно-комунікативне, але й, насамперед, лінгвокультурне поле взаємодії, яке тісно пов'язане з багатьма сферами життя соціуму і окремих індивідів та слугує конструктивним інструментом та репрезентантом таких цінностей. У будь-якому культурному середовищі, в тому числі віртуального світу інтернету, міститься ціннісний компонент, який знаходить відображення у картині світу, що створюється на певному етапі розвитку суспільства та транслюється на широкий загал. Таким чином, на лінгвокогнітивному, візуально-графічному та тезаурусному рівнях взаємодії міжособистісний дискурс в межах інтернету формується як система загальних або впізнаваних цінностей, концептів, ідей, наративів, стереотипів, невербальних засобів, що мають ідентифікаційний потенціал. Аксіологічна репрезентація етнокультурного чинника здійснюється засобами семантико-прагматичного поля в межах такої комунікації, та передбачає багатоаспектність його розкриття [2, 7].

Етнокультурні особливості народу, його світоглядні традиції, менталітет, ціннісні орієнтири на вербальному рівні втілюються передусім у словах-символах, які являють собою мікроконтексти, у яких стисла конотована інформація передається на рівні окремих семем загального лексичного значення і співвідносить слово зі знаками певної культури. Вербальні символи належать до найбільш важливих чинників етнічної і національно-культурної самоідентифікації саме тому, що вони є своєрідними ретрансляторами історично значущих смислів, архетипних образів, у них закодовано пам'ять слова в його різнофункціональних культурних контекстах [9, 254].

В інформаційному просторі сенси і цінності позиціонуються також через певні соціокультурні коди, що являють собою знакові реалії культури, яка фактично утримує в цілісності розрізнені фрагменти знань, забезпечуючи їх взаємозв'язаність та комунікативність. Такими знаками, здатними до об'єднання смислових полів комунікантів, виступають етнокультурні цінності, прецедентні феномени, стереотипи, образи, концепти, окремі артефакти. Так, етнокультурний характер в даному разі матимуть такі актуальні концепти та архетипи, прецедентні феномени з історії та культури країни. Своєрідну оцінку вони знаходять в індивідуальній інтерпретації актуальних проблем і ситуацій, пережитих членами соціуму в даний період. Відтак аналізуються не стільки самі проблеми, але те, як вони постають і осмислюються крізь призму конотацій та оціночних суджень, що вважаються базовими в даному соціумі та суспільній свідомості. При цьому амбівалентність оцінок представлена як свобода вираження думки індивідів, але інколи (з урахуванням анонімності комунікації в умовах інтернет-середовища) вона розраховується як провокативна, з огляду на очікування відповідної реакції аудиторії.

Символічні форми свідомості, що формуються віртуальною реальністю інтернету та включають певні етнокультурні цінності, є містками, які не тільки ускладнюють, але нерідко полегшують гармонізацію і узгодження символічної реальності інтернет-середовища з дійсною соціальною реальністю, а також є «транзитним полем», що полегшує переміщення нашої свідомості з однієї квазіреальності в іншу [3, 18].

Наукова новизна роботи полягає у визначенні ролі цифрового середовища інтернету в питанні поширення та етнокультурних цінностей в сучасному соціокультурному просторі.

Висновок. В умовах соціальних трансформаційних змін етнічна культура продовжує виконувати інтегративну, комунікативну, культурно-творчу та виховну функції, але вже в оновлених формах. Під впливом інформаційної революції традиційні елементи культури модернізуються, поступово проникаючи в інтернет-мережу та демонструючи чималий адаптаційний потенціал до технологічних нововведень.

Література

1. Доманська О. Концептуальне осмислення поняття «національний культурний простір» / О. Доманська // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. 2014. – Вип. 706 – 707. Філософія. – С.113–117.
2. Ермоленкіна Л. И., Костяшкіна Е. А. Коммуникативно-языковые механизмы формирования этнокультурной идентичности в дискурсивном пространстве интернета / Л. И. Ермоленкіна, Е. А. Костяшкіна // Вестник Томского государственного университета. Культурология и искусствоведение. – 2013. – №3 (11). – С.5–15.
3. Калимулліна Г. Х., Калимуллин Д. Д. Интернет-технологии как механизм формирования духовной культуры / Г. Х. Калимулліна, Д. Д. Калимуллин // Вестник КазГУКИ. – 2012. – №4. – С.18–23.
4. Калимулліна Г. Х., Калимуллин Д. Д. Информационные основы модернизации общества в условиях трансгуманизма / Г. Х. Калимулліна, Д. Д. Калимуллин // Вестник КазГУКИ. – 2015. – №2. – С.22–26.
5. Напсо М. Д., Напсо М. Б. Право на самобытность / М. Д. Напсо, М. Б. Напсо // Век глобализации. – 2015. – №2. – С.158–169.
6. Низамова Л. Р. Современная этничность и ее модусы: теория и практики / Л. Р. Низамова // Ученые записки Казанского университета. Гуманитарные науки. – 2012. – Т.154, кн.6. – С.105–116.
7. Пустарнакова А. А. Этничность в эпоху глобализации и интернета / А. А. Пустарнакова // Аспирантский вестник Поволжья. – 2016. – №3–4. – С. 149–153.
8. Распопина Е. Ю. Дискурсивное пространство интернет: основные дифференциальные признаки / Е. Ю. Распопина // Вестник ИГЛУ. – 2010. – № 4 (12). – С.43–49.
9. Садовнікова О. П., Сипченко І. В. Актуалізація національно-культурних цінностей українців у сучасному медіадискурсі: етносимволи в рекламному зверненні / О. П. Садовнікова, І. В. Сипченко // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: Філологічні науки. Випуск 42. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. – С.254–257.

References

1. Domanska, O. (2014). Conceptual conception of the concept of "national cultural space". Naukovy`j visny`k Chernivecz`kogo univerty`tetu: zb. nauk. prac` , 706-707, 113-117 [in Ukrainian].
2. Ermolenkina, L. I., Kostyashina, E.A. (2013). Communicative-linguistic mechanisms of formation of ethnocultural identity in the discursive space of the Internet. Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. Kul'turologija i iskusstvovedenie, 3 (11), 5-15 [in Russian].
3. Kalimullina, G. Kh., Kalimullin, D. D. (2012). Internet technologies as a mechanism for the formation of spiritual culture. Vestnik KazGUKI, 4, 18-23 [in Russian].
4. Kalimullina, G. Kh., Kalimullin, D. D. (2015). Information basis of modernization of society in conditions of transhumanism. Vestnik KazGUKI, 2, 22-26 [in Russian].
5. Napsa, M. D., Napsa, M. B. (2015). The Right to Identity. Vek globalizacii, 2, 158-159 [in Russian].
6. Nizamova, L.R. (2012). Modern ethnicity and its modes: theory and practice. Uchenye zapiski Kazanskogo universiteta. Gumanitarnye nauki, vol. 154 (b.6), 105-116 [in Russian].
7. Pustarnakova, A. A. (2016). Ethnicity in the era of globalization and the Internet. Aspirantskij vestnik Povolzh'ja, 3-4, 149-153 [in Russian].
8. Raspopina, E. Yu. (2010). Discourse space of the Internet: basic differential signs. Vestnik IGLU, 4 (12), 43-49 [in Russian].
9. Sadovnikova, O.P., Sipchenko, I.V. (2016). Actualization of national-cultural values of Ukrainians in modern media discourse: ethnosymbols in advertising. Naukovi praci Kam'yanecz`-Podil`s`kogo nacional`nogo univerty`tetu imeni Ivana Ogiyenka: Filologichni nauky, 42, 254-257 [in Ukrainian].